

Einer, demensramt:

"Da jeg fik at vide, at jeg havde demens, gik alt ned i et sort hul, men der er ikke noget at gøre, andet end at komme op på hesten igen og ud"

Demenspolitik

Lolland Kommune 2017

Indholdsfortegnelse

Forord.....	3
Baggrund	4
Vision	4
Målgruppe	5
Demenspolitikens indsatsområder	5
De 5 fokusområder:	
1. Tidlig opsporing og bedre kvalitet i udredning og behandling.....	6
2. Bedre kvalitet i pleje, omsorg og rehabilitering.....	7
3. Støtte og rådgivning til pårørende til mennesker med demens.....	8
4. Demensvenlige samfund og boliger	9
5. Øget videns- og kompetenceniveau	10

Forord

Demens er en sygdom, der ikke kun rammer den enkelte – men hele familien. Det er en sygdom, der vender op og ned på det liv, man kender, og det er en sygdom, som vi desværre ikke har en kur for. At få en demensdiagnose betyder ikke, at der ikke er hjælp at hente. Mange mennesker lever et langt og godt liv på trods af demens.

En grundlæggende forudsætning for at kunne leve et godt liv med en demenssygdom er, at mennesket med demens mødes med forståelse og ses som et helt menneske med egne ønsker og værdier – også selvom det ikke altid er muligt at udtrykke disse. For selvom hukommelsen svigter og minderne – og med tiden også sproget – forsvinder, så betyder det ikke, at mennesket bag sygdommen er forsvundet.

Med Lolland Kommunes demenspolitik ønsker kommunen at sætte fokus på demens og styrke indsatsen for borgere med demens og deres pårørende. Borgere med demens og deres pårørende skal opleve kontinuitet, tryghed og livskvalitet i hverdagen.

Lolland Kommunes demenspolitik tager afsæt i den nationale demenshandlingsplan 2025 og de værdier, som handlingsplanen bygger på:

- Værdighed.
- Tryghed.
- Indflydelse på eget liv.
- Respekt for forskellighed.
- En individuel, helhedsorienteret tilgang i behandling, pleje og omsorg med udgangspunkt i mennesket bag sygdommen.
- Meningsfulde aktiviteter og gode oplevelser i hverdagen.

Demenspolitikken tager endvidere afsæt i de fem fokusområder, som den nationale demenshandlingsplan 2025 sætter fokus på.

Baggrund

Med satspuljeaftalen for 2016-2019 blev regeringen og satspuljepartierne enige om at afsætte 470 mio. kr. til udmøntning af konkrete initiativer på baggrund af en ny national demenshandlingsplan 2025.

Arbejdet med demenshandlingsplanen tog udgangspunkt i tre overordnede målsætninger for demensområdet:

1. Danmark skal være et demensvenligt land, hvor mennesker med demens kan leve et værdigt og trygt liv.
2. Behandling og pleje af mennesker med demens skal tage udgangspunkt i den enkeltes behov og værdier og tilbydes i sammenhængende forløb med fokus på forebyggelse, tidlig indsats, nyeste viden og øget forskningsindsats.
3. Pårørende skal inddrages aktivt og samtidig have mere støtte i livet som pårørende.

Som bidrag til demenshandlingsplanen har Sundhedsstyrelsen udarbejdet et fagligt oplæg til demenshandlingsplanen. Oplægget indeholder 17 anbefalinger til, hvordan demensindsatsen i Danmark kan forbedres. Størstedelen af disse anbefalinger er omsat til konkrete initiativer i den nationale demenshandlingsplan.

Den nationale demenshandlingsplan frem mod 2025 indeholder fem fokusområder, som imødekommer de mange udfordringer på demensområdet:

1. Tidlig opsporing og bedre kvalitet i udredning og behandling.
2. Bedre kvalitet i pleje, omsorg og rehabilitering.
3. Støtte og rådgivning til pårørende til mennesker med demens.
4. Demensvenlige samfund og boliger.
5. Øget videns- og kompetenceniveau.

Vision

Lolland Kommune vil være i front på demensområdet.
Demente borgere og deres pårørende skal opleve et aktivt, trygt og værdigt liv

Målgruppe

Målgruppen for Lolland Kommunes demenspolitik er:

- Alle borgere med demens eller demens-lignende symptomer
- Pårørende til borgere med demens eller demens-lignende symptomer
- Medarbejdere, der yder støtte, pleje og omsorg til borgere med demens eller demens-lignende symptomer.

Demenspolitikens indsatsområder

Når det handler om mennesker med demens, er udgangspunktet altid, at ethvert menneske er værdifuldt, har en unik livshistorie og et personligt værdisæt, som skal respekteres.

Det enkelte menneskes identitet og indflydelse på eget liv skal bevares længst muligt.

Såfremt et menneske ikke er i stand til at tage vare på sig selv, skal rehabilitering, støtte og omsorg foregå med respekt for det levede liv – med empati og med opretholdelse af den enkeltes retssikkerhed. Samarbejdet med familien og det nære netværk skal vægtes højt.

Lolland Kommunes demenspolitik tager udgangspunkt i den nationale demenshandlingsplans fem fokusområder:

1. Tidlig opsporing og bedre kvalitet i udredning og behandling.
2. Bedre kvalitet i pleje, omsorg og rehabilitering.
3. Støtte og rådgivning til pårørende til mennesker med demens.
4. Demensvenlige samfund og boliger.
5. Øget videns- og kompetenceniveau.

1. Tidlig opsporing og bedre kvalitet i udredning og behandling

En tidlig opsporing og derefter en korrekt diagnose er helt afgørende for, at der kan sættes ind med den rette behandling og pleje af høj kvalitet over for mennesker med demens. Desuden kan tidlig opsporing og efterfølgende udredning være med til at forebygge en forværring af demenssygdommen.

Forløbsprogram for demens

Egen læge igangsætter udredning tidligt i forløbet og henviser til regional demensudredning. Den regionale udredningsenhed foretager endelig udredning og igangsætter behandling, jf. Forløbsprogram for Demens. Den tidlige udredning og efterfølgende behandling kan medvirke til, at sygdommen udvikler sig langsommere, og borgeren derved kan forblive længere i eget hjem.

Lolland Kommune ønsker:

- At opspore borgere med demens tidligt med henblik på, at borgeren kan modtage udredning, støtte og rehabilitering.
- At give tilbud om viden, undervisning samt vejledning og støtte til borgere og pårørende ved symptomer på demens og ved stillet diagnose.
- At borgerne i videst mulig omfang er tilknyttet en demenskonsulent og møder så få fagpersoner som muligt, såvel i udredningen som i den videre pleje.

2. Bedre kvalitet i pleje, omsorg og rehabilitering

Et vigtigt element er "livshistorien". For at sundhedsmedarbejderne kan understøtte identitet og livskvalitet i hele sygdomsforløbet, er det væsentligt, at borgeren og de pårørende sammen beskriver ting, erfaringer, vaner og rutiner, der har eller har haft betydning for den demensramte igennem livet.

Det kan være svært for en borger med demens at udtrykke behov, ubehag, smerter eller ændringer. Det er derfor vigtigt at inddrage pårørende som en vigtig samarbejdspartner og ressource. I plejen af borgere med demens er det ligeledes vigtigt at skærpe opmærksomheden på fysiske og psykiske sygdomstegn.

Der stilles store krav til det faglige niveau hos de medarbejdere, der i det daglige rådgiver og vejleder om demens eller yder støtte, omsorg og pleje til borgere med demens og deres pårørende. Til borgere med særlige udfordringer relateret til sygdommen, ønsker vi at kunne tilbyde viden og kompetencer på et særligt højt niveau.

Også aktiviteter og vedligeholdelsestræning er en vigtig del af plejen, som tilrettelægges af fagpersoner i samarbejde med borgeren og dennes pårørende.

Lolland Kommune ønsker:

- At fastholde, at livshistorien er et vigtigt udgangspunkt for plejen og øvrige indsatser.
- At tilbyde viden og kompetencer på et højt niveau.
- At sikre løbende udvikling og implementering af indsatser på demensområdet ved bl.a. at gennemføre uddannelsesforløb på tværs af faggrænser.
- At implementere ny forskning og evidens baseret viden om demens.
- At være på forkant med den teknologiske udvikling på demensområdet.
- At tilbyde aflastning i hjemmet, dagtilbud, midlertidige boliger og ferieophold.

3. Støtte og rådgivning til pårørende til borgere med demens

Er man pårørende til en med demens, har man en vigtig rolle i sygdomsforløbet. Dette gælder uanset, om borgeren bor hjemme eller i bolig på et plejecenter. Efterhånden som sygdommen skrider frem, må den pårørende overtage flere og flere af de opgaver, som den demensramte førhen kunne udføre. Samværet ændrer karakter i takt med, at hukommelse og sprog svigter, og der indtræder ændringer i den demensramtes væremåde og adfærd.

At tage sig af en demensramt giver både følelsesmæssige, praktiske og fysiske udfordringer. Det er derfor vigtigt at passe på sig selv både fysisk og psykisk undervejs i sygdomsforløbet og efterspørge hjælp efter behov.

Hjælpen kan komme fra det nære netværk, frivillige foreninger eller fra Lolland Kommune.

Det nære netværk kan f.eks. træde til og hjælpe med mindre praktiske gøremål og med at være hos den demensramte nogle timer, så

man som nær pårørende kan få et frirum til at gøre ting, der har betydning for én selv.

De frivillige foreninger står ofte til rådighed med information, støtte og/eller aktiviteter. Det kan f.eks. være Alzheimerforeningen, Ældre Sagen eller Menighedsplejen.

Fra Lolland Kommune kan den nære familie få information og vejledning om sygdommen samt tilbud om deltagelse i undervisning, hjælp til pleje af den sygdomsramte, hjælp til aflastning og på sigt, når familien ikke kan magte plejeopgaven længere, tilbud om en plejebolig.

Mange familier, som i det daglige lever med demens tæt på, oplever et stort behov for at være tilknyttet en støttegruppe, hvor de kan få hjælp til at bearbejde de mange følelser og svære situationer, som en demenssygdom kan medføre.

Lolland Kommune ønsker:

- At give tilbud om viden, vejledning, undervisning og støtte til borgere og pårørende ved symptomer på demens og ved stillet diagnose.
- At etablere netværk for pårørende til borgere med demens.
- At fremme samarbejdet og koordineringen med de frivillige foreninger og derigennem sikre tilstedeværelse af tilbud og aktiviteter til borgere med demens og deres familie, der er meningsfyldte og dækker borgernes behov.
- At øge den generelle viden om demens i kommunens befolkning.
- At inddrage frivillige således at der tilbydes flere aktivitetstilbud i kommunen.

4. Demensvenlige samfund og boliger

Lolland Kommune ønsker at være i front, når det drejer sig om at tilbyde borgere med demens et værdigt liv i alle faser af sygdommen.

Plejecentre skal opleves som 'mit hjem' for borgere med demens, så hverdagen bliver så tryk som mulig – gennem brug af lys, farver, inventar, materialer, nips, planter, egne ting, akvarier m.m.

Lolland Kommune ønsker:

- At arbejde hen imod at blive demens-venlig kommune.
- At tage initiativ til oplysning og information om demens i lokalsamfundet.
- At sikre flere demensegnede boliger og omgivelser.

5. Øget videns- og kompetenceniveau

Det forudsætter et godt samarbejde mellem kommuner, praktiserende læger og hospitaler at sikre, at mennesker med demens og deres familie kan fortsætte med at bevare 'det gode liv', efterhånden som sygdommen udvikler sig.

Lolland Kommune har, sammen med de øvrige kommuner, de praktiserende læger, psykiatrien og hospitaler i Region Sjælland, været medvirkende til at udarbejde 'Forløbsprogram for patienter med demens'. Et centralt element i forløbsprogrammet er at skabe rammer for kommunikation og gensidigt kendte aftaler. Det er en af de vigtigste faktorer, når der skal sikres god forankring af samarbejdet, gode overgange mellem sektorerne og at alle parter kender deres opgaver og roller.

De frivillige foreninger som f.eks. Alzheimerforeningen, Ældre Sagen og Menigheds-plejen er vigtige aktører på demensområdet. Hos foreningerne kan mennesker med demens og

deres familie bl.a. hente information og viden om demens, få hjælp til aflastning samt deltage i aktiviteter, målrettet såvel den sygdomsramte som familiemedlemmer.

Det er væsentligt for Lolland Kommune at have et godt kendskab til og samspil med de frivillige foreninger således, at tilbuddene i Lolland Kommune er dækkende for borgernes behov.

Lolland Kommune har fokus på løbende at forbedre samarbejdet mellem kommunen, praktiserende læger og hospitaler, så borgere med demens og de pårørende oplever sammenhæng i behandlingsforløbet.

Frivillighedskoordinatorerne er bindeled mellem de frivillige og aktiviteterne, demenskonsulenterne stiller deres demensfaglige viden til rådighed i forhold til relevante oplæg, foredrag og vejledning af de frivillige.

Lolland Kommune ønsker:

- At give relevante medarbejdere et praksisnært kompetenceløft med henblik på anvendelse og forankring af viden og kompetencer i praksis.
- At øge samarbejdet med de praktiserende læger i kommunen.
- At sætte fokus på forskning og implementering af evidensbaseret praksis.
- At øge viden om demens blandt frivillige, tilknyttet borgere med demenssygdom.

Lolland Kommunes initiativer på demensområdet 2017-2020

Fokusområde 1

TIDLIG OPSPORING OG BEDRE KVALITET I UDREDNING OG BEHANDLING

- Sikre, at alle Lolland Kommunes sundhedsmedarbejdere har et højt demensfagligt vidensniveau.
- Støtte til borgere med demenssymptomer og pårørende til at opsøge egen læge med henblik på at igangsætte tidlige udredningsforløb og sikre behandling.
- Tilbud om information og undervisning til borgere i lokalsamfundet.

Fokusområde 2

BEDRE KVALITET I PLEJE, OMSORG OG REHABILITERING

- Individuelt tilpasset, koordineret og målrettet indsats til borgere med demens gennem hele sygdomsforløbet.
- Styrke viden, udvikling samt kvalitet i plejen, så plejen omfatter såvel sundhedsfaglige som socialfaglige indsatser til borgere med demens.
- Øget fokus på tilbud af dag- og aflastningstilbud til borgere med demens.
- Øget fokus på kvalitet og fleksibilitet i dag- og aflastningstilbud til borgere med demens.

Fokusområde 3

STØTTE OG RÅDGIVNING TIL PÅRØRENDE TIL MENNESKER MED DEMENS

- Sikre, at relevant information er tilgængelig på www.lolland.dk og www.sundhed.dk.
- Sikre, at der ydes rådgivning og vejledning om Lolland Kommunes tilbud til ny diagnosticerede borgere og deres pårørende.

Fokusområde 4

DEMENSVENLIGE SAMFUND OG BOLIGER

- Øget fokus på samarbejde og vidensdeling med lokale aktører, fx frivillige foreninger, virksomheder, borgere og 'ildsjæle', om demens.
- Kortlægning af eksisterende pleje- og ældreboliger i Lolland Kommune med henblik på, at kommunens nuværende og fremtidige boliger er demenssegne.
- Øget fokus på, at udearealer ved pleje- og ældreboliger, fx. haver og anlæg, er demensvenlige.

Fokusområde 5

ØGET VIDENS- OG KOMPETENCENIVEAU

- Løbende kompetenceudvikling af sundhedsmedarbejdere på tværs af sektorer i Lolland Kommune og Region Sjælland.
- Samarbejde med uddannelsesinstitutioner om forskning og udviklingen indenfor de fagspecifikke områder med henblik på vidensdeling i et tværfagligt og tværsektorielt perspektiv.

**Lolland Kommune
Ældre & Sundhed**

Jernbanegade 7

4930 Maribo

Tlf. 5467 7700

www.lolland.dk